

Voorjaarsnota 2023

Inhoudsopgave

Uitgangspunten	3
Leeswijzer	4
Prognose begroting 2023 - 2027	5
Financiële bijstellingen	6
Bijstelling i.r.t. raadsbesluiten	6
01 Samenleving	7
02 Omgeving	16
03 Organisatie	22
04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb.....	27
Bijstellingen neutraal over meerdere jaren	30
Bijstellingen neutraal	31
Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen	35
Investeringskredieten	37
Reserves	45

Uitgangspunten

Renkum,

Aan de raad,

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2023. Deze voorjaarsnota is een rapportage over de eerste drie maanden van het jaar. In deze tussentijdse rapportage melden wij recente mee- en tegenvallers ten opzichte van de Begroting 2023. Dat geeft inzicht in het financiële kader voor de Begroting 2024, die mede wordt bepaald door de meicirculaire. Bij het opstellen van de voorjaarsnota was de meicirculaire nog niet bekend. Wij sturen u hier separaat een raadsbrief over.

Voorjaarsnota op hoofdlijnen

In deze voorjaarsnota geven wij een prognose van de uitkomsten van de Jaarstukken 2023. Verder scheppen we het financiële kader voor de meerjarenbegroting. Daarvoor actualiseren we de budgetten binnen het bestaande beleid. Ook rapporteren we over de voortgang van de invulling van de taakstellingen en melden we de voortgang van de geplande investeringen.

Meer informatie over de inhoud en de opbouw van de voorjaarsnota, vindt u in de leeswijzer.

Uitgangspunten

Bij de samenstelling van de meerjarenbegroting gelden de volgende uitgangspunten:

- Uitgangspunt is dat het bestaande gemeentelijke voorzieningenniveau, met inachtneming van hetgeen door de gemeenteraad is besloten, in de meerjarenbegroting gehandhaafd blijft. Eerder door de raad vastgestelde bezuinigingen en ombuigingen kunnen vanzelfsprekend wel leiden tot afbouw van het voorzieningenniveau.
- Voor de raming van baten lasten wordt in meerjarenperspectief de dynamische of reële methode gehanteerd. T.a.v. loon- en prijscompensatie geldt:
 - de uitgaven worden jaarlijks bijgesteld met de loon- en prijsindex (Prijsontwikkeling overheidsconsumptie CPB o.b.v. meicirculaire). Hiervoor wordt ruimte gereserveerd op de stelpost voor loon- en prijscompensatie;
 - daar waar bij het opstellen van de begroting bekend is dat sprake is van afwijkende prijsontwikkelingen ten opzichte van de index, wordt rekening gehouden met de werkelijke ontwikkelingen (cao ontwikkelingen, afspraken met verbonden partijen, afspraken op basis van overige contracten);
 - de inkomsten (OZB, leges en heffingen) worden jaarlijks met het inflatiepercentage verhoogd (Prijsontwikkeling overheidsconsumptie CPB o.b.v. meicirculaire).
- De vervangingsinvesteringen, die noodzakelijk zijn om bedrijfsmiddelen op een adequaat kwaliteitsniveau te kunnen handhaven, zijn meegenomen in de berekeningen.
- Wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke heffingen en leges.
- In de meerjarenbegroting is een jaarlijkse stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 95.000.
- De (meerjaren)begroting dient sluitend te zijn.

Leeswijzer

Waarom een voorjaarsnota?

In de Financiële verordening is onder andere vastgelegd op welke manier uw raad de planning- & controlcyclus wil vormgeven. In artikel 4 van de financiële verordening is opgenomen dat het college de raad een nota aanbiedt op basis waarvan de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren kunnen worden bepaald. Op basis van deze voorjaarsnota tezamen met de meicirculaire, die u separaat wordt toegestuurd, worden de financiële kaders vastgesteld. De perspectiefnota behandelt de beleidsmatige kaders.

Opbouw voorjaarsnota

Deze voorjaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Prognose begroting 2023-2027

Dit onderdeel geeft een samenvatting van alle bijstellingen voortvloeiend uit deze voorjaarsnota en de consequenties daarvan voor de uitkomst van de meerjarenbegroting.

Financiële bijstellingen

In de voorjaarsnota legt het college verantwoording af over de eerste drie maanden van 2023 en brengt zij een aantal voor het lopende jaar actuele ontwikkelingen in beeld. Dit resulteert in het bijstellen van een aantal budgetten. Wij vragen u tijdens de raadsbehandeling in te stemmen met deze bijstellingen voor 2023 en de consequenties voor de komende jaren.

In deze voorjaarsnota worden de financiële bijstellingen op hoofdlijnen weergegeven. Dat betekent dat de financiële bijstellingen (voor mutatie reserve) van €25.000 en meer toegelicht worden. Financiële bijstellingen van minder dan €25.000 zijn verwerkt in de meerjarenbegroting, maar worden niet nader toegelicht.

Bijstellingen neutraal

In dit hoofdstuk worden de financiële bijstellingen die per saldo neutraal zijn weergegeven. Het betreft verschuivingen tussen begrotingsproducten. Het saldo van alle financiële bijstellingen van deze begrotingsproducten is nihil.

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

In dit hoofdstuk vindt u een specificatie van de nog openstaande taakstellingen. Wij rapporteren de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van deze taakstellingen.

Investeringskredieten

Op basis van de Financiële verordening rapporteren we de voortgang van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zonodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten.

Reserves

In dit onderdeel geven we aan wat het verwachte verloop van de reserves is inclusief de wijzigingen op basis van deze voorjaarsnota.

Prognose begroting 2023 – 2027

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting		590	1.507	-2.356	-4.393
Bijstellingen i.r.t. raadsbesluit	-57	-51	-51	-51	-51
Bijstellingen met resultaat	-875	-597	-498	-475	-477
Bijstellingen meerjarig neutraal	26	-26	26	-26	26
Invulling taakstellingen	-24				
MIP Activa	136	-81	-110	-171	-189
Totaal voorjaarsnota	-794	-755	-633	-723	-691
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	-794	-165	874	-3.079	-5.084

Financiële bijstellingen

In dit hoofdstuk zijn de financiële bijstellingen van de lopende (meerjaren)begroting weergegeven. Daarbij komen allereerst de mutaties per programma en de wijzigingen binnen de Algemene dekkingsmiddelen aan de orde.

Bijstelling i.r.t. raadsbesluiten

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Laadvisie	-42	-37	-37	-37	-37
Verzelfstandiging van de markten	-15	-14	-14	-14	-14
Totaal	-57	-51	-51	-51	-51

Laadvisie

De laadvisie is in maart 2023 vastgesteld.

Verzelfstandiging van de markten

Raadsvoorstel is in januari 2023 vastgesteld.

01 Samenleving

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
1A Collectieve voorzieningen	-57	-57	-57	-57	-57
1B Onderwijs	-24	-43	-43	-43	-43
1C Sport en bewegen	-27	-28	-28	-28	-28
1D Gezondheid		-108	-108	-108	-108
1E Zorg en Veiligheid	17	17	17	17	17
1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	-12	13	13	13	13
1H Maatwerkvoorzieningen Wmo	-42	-7	-7	-7	-7
1J Inkomensvoorziening	-51	19	19	19	19
Totaal	-195	-194	-194	-194	-194

Per product volgt een toelichting.

1A Collectieve voorzieningen	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Onderhoud Poort van Doorwerth	-41				
Ontwikkelingen netwerkorganisatie	-57	-57	-57	-57	-57
Saldo van baten en lasten	-98	-57	-57	-57	-57
Mutatie reserve					
Onderhoud Poort van Doorwerth	41				
Totaal resultaat	-57	-57	-57	-57	-57

Onderhoud Poort van Doorwerth

Het onderhoud van de Poort van Doorwerth/Ons Middelpunt is vorig jaar nog niet uitgevoerd omdat er nog geen externe projectleider voor het werk was uitgevoerd. De werkzaamheden van 2022 worden daarom in 2023 uitgevoerd. Het budget dat in 2022 voor de werkzaamheden begroot was is daarom overgeheveld naar 2023.

Ontwikkelingen netwerkorganisatie (extra formatie passende ondersteuning)

Renkum voor Elkaar heeft met een toenemend aantal lichte ondersteuningsvragen te maken, ook op het gebied van werk- en inkomen (een nieuwe ontwikkellijn waar zij op inzetten). Om dit toenemende aantal vragen op te vangen is extra FTE nodig. We verwachten dat het bieden van lichte ondersteuning door Renkum voor Elkaar tot een afname van de inzet van maatwerk leidt. De kosten voor de extra inzet worden daarom gedekt uit onderdelen 1G, 1H en 1J van de begroting, met de verwachting dat de extra inzet zich binnen deze onderdelen ook weer terug zal verdienen.

1B Onderwijs	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Actualisatie krediet Renovatie gymzaal Spaenweg bouw	-1	-1	-1	-1	-1
Actualisatie krediet Renovatie gymzaal Spaenweg install	-1	-1	-1	-1	-1
Afwikkeling MGR 2022	4				
Informatiepunten digitale overheid	-29				
Informatiepunten digitale overheid inkomst	29				
Ontwikkelingen MGR	-26	-41	-41	-41	-41
Totaal resultaat	-24	-43	-43	-43	-43

Renovatie Gymzaal v Spaenweg

In 2017 is op basis van kengetallen een budget voor deze renovatie aangevraagd. Na de voorbereiding en aanbesteding blijkt dat anno 2023 het budget niet toereikend is. Voor deze renovatie is €50.000 extra aan investeringskosten nodig.

Informatiepunten digitale overheid

Vanaf 1 januari 2023 hebben gemeenten de regiefunctie over de informatiepunten digitale overheid (IDO) gekregen. De gemeente krijgt jaarlijks via een specifieke uitkering (SPUK) middelen voor deze IDO's. Deze middelen kunnen wij gebruiken voor financiering van de lokale bibliotheek om het IDO in stand te houden en promotie van het IDO bij onze inwoners. Aan het einde van het jaar verantwoorden gemeenten waar zij middelen aan uitgegeven hebben vanuit deze SPUK.

Ontwikkelingen MGR

Als gemeente zijn wij wettelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de Leerplichtwet. Voor de uitvoering van de leerplichtwet nemen wij deel aan de submodule Leerplichtwet van de MGR, waarvan de uitvoering belegd is bij het Regionaal Bureau Leerlingzaken [RBL].

Het RBL heeft al een aantal jaren met een stijgende trend van het aantal verzuimmeldingen te maken. Leerplichtconsulenten hebben steeds meer casussen en de ernst en complexiteit van de casussen vraagt om veel tijd. Leerplichtconsulenten geven aan hoge werkdruk te ervaren. Tegelijkertijd is de wens om meer preventief en proactief te werken, wat onder druk komt te staan vanwege de hoge werkdruk.

Om alle taken in kader van de leerplichtwet goed uit te kunnen blijven voeren en om preventief te blijven werken daarom meer formatie bij het RBL nodig. Het RBL heeft aan de hand van een formatietool van Ingrado en Berenschot berekend hoeveel formatie er nodig is om de taken goed uit te kunnen blijven voeren. Alle gemeenten in de regio die deelnemen aan de submodule Leerplichtwet dienen dan ook bij te dragen aan deze extra formatie. Voor onze gemeente betekent dit dat de formatiekosten voor 2023 € 24.000 hoger uitvallen en vanaf 2024 € 41.000 hoger uitvallen.

Nieuwkomersonderwijs

Als gemeente Renkum dragen wij er samen met scholen zorg voor dat nieuwkomerskinderen die op de verschillende locaties in onze gemeente opvangen worden, naar school gaan. Op dit moment is er een Oekraïneschool in Renkum en een taalklas in Oosterbeek. Als gemeente staan wij (gedeeltelijk) garant voor de kosten voor deze taalklassen. Het is nog onvoldoende bekend wat de exacte kosten gaan worden, wat o.a. afhankelijk is van de leerlingbekostiging die taalklassen per leerling zullen ontvangen. Zodra dit inzichtelijk is worden de exacte kosten gedeeld in de P&C-cyclus.

1C Sport en bewegen	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Actualisatie krediet Verbouwing sporthal Doorw.install.	-25	-39	-38	-38	-37
Actualisatie krediet Verbouwing sporthal Doow.bouw	-5	-6	-6	-6	-6
Combinatiefuncties	-37	-38			
Installatie onderhoud MFC Doelum	-22	-22	-22	-22	-22
JOGG	-14				
Lagere energielasten door investering Sporthal Doorwerth (gasloos)	25	39	38	38	37
Optimalisatie sportpark Wilhelmina	-25				
Saldo van baten en lasten	-103	-66	-28	-28	-28
Mutatie reserve					
Combinatiefuncties	37	38			
JOGG	14				
Optimalisatie sportpark Wilhelmina	25				
Totaal resultaat	-27	-28	-28	-28	-28

Actualisatie krediet Verbouwing sporthal Doorw.install.: gasloos

Er is onderzoek gedaan naar het gasloos maken van de sporthal. De terugverdientijd van de meerinvestering is berekend op 15 jaar. Het verder verduurzamen past in de duurzaamheidsambitie van de gemeente en binnen de afspraken die zijn gemaakt in de Groene Metropool, waar we gezamenlijk het gas inkopen.

De meerinvestering bedraagt circa € 557.000. De jaarlast is hierboven verwerkt.

Actualisatie krediet verbouwing sporthal Doorwerth bouwkundig: asbest

In de sporthal is asbest aangetroffen. In de stichtingskosten is hiermee geen rekening gehouden. De kosten voor het verwijderen van het asbest zijn circa: € 150.000.

Combinatiefuncties

Door stijgende lonen en verdere organisatiekosten is het bestaande budget niet toereikend om de buurtsportcoaches van de Gelderse Sport Federatie in te huren.

Deze stijging kan tot en met ver in 2024 worden opgevangen door onttrekking uit de reserve algemene uitkering combinatiefuncties.

Vanaf 2025 wordt de hoogte van het benodigde budget voor formatie Sport- en Bewegteam beoordeeld in relatie tot de zogeheten Brede SPUK die vanaf 2023 wordt ontvangen van het Rijk.

Installatie onderhoud MFC Doelum

Voor het onderhoud aan de installaties is een meerjarig-contract (20 jaar) afgesloten met de installateur. Conform de afspraken in het contract vindt om de 5 jaar er een herziening plaats. Deze herziening leidt tot hogere kosten van € 22.160 (exclusief indexering).

Beschikbaar budget:	€ 60.023
Extra budget nodig voor meerwerk en herziening van totaal:	€ 22.160
Hogere kosten door indexering (is als een neutrale wijziging verwerkt):	€ 20.964
Nieuw totaal:	€103.147

JOGG

Wij zijn aangesloten bij JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht), waarmee wij een bijdrage willen leveren aan een gezonde leefomgeving voor de jeugd.

Dit kalenderjaar is voor de kwartiermaker en uitvoering van het project GO! (een activiteit binnen JOGG) een incidenteel bedrag nodig van €21.000

Het project GO! helpt kinderen en jongeren met overgewicht en obesitas om gezonder te leven.

De kosten van GO! en het geraamde bedrag van JOGG wordt opgevangen binnen de bestaande budgetten en er is gedeeltelijke dekking (€ 14.000) uit het restant van de reserve algemene uitkering onderdeel combinatiefuncties.

Optimalisatie sportpark Wilhelmina

In het kader van de fusie tussen de drie voetbalverenigingen is er een Programma van Eisen "Toekomst Wilhelmina sportpark Renkum" opgesteld. Deze kosten hiervoor worden gedekt door onttrekking uit de reserve Optimalisatie sportpark Wilhelmina*.

*Onderdeel van de reserve projecten. Bedrag gestort in jaarrekening 2022, en onttrekking in deze voorjaarsnota.

Vorbereidingsbudget Optimalisatie sportpark Wilhelmina

Op 29 maart 2023 is ingestemd met het voortgangsbesluit optimalisatie sport park Wilhelmina en de betrokken voetbalverenigingen hebben ingestemd met de fusie. Hiermee gaan we naar een volgende fase in het proces. Er wordt een projectplan opgesteld en een projectorganisatie ingericht met het bestuur van SCW '23. Er is voorbereidingsbudget nodig voor voorbereidings- en plankosten, directievoering en toezicht. We verwachten in de najaarsnota meer zicht te hebben op kosten en dekking.

1D Gezondheid	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Wet publieke gezondheidszorg		-108	-108	-108	-108
Totaal resultaat	0	-108	-108	-108	-108

Wet publieke gezondheidszorg

In 2024 wordt de functie waardering verder doorgevoerd, kosten € 11.000.

De gezondheidszorg vraagt om versterking om de kwaliteit te borgen en invulling te kunnen blijven geven aan de wettelijke en noodzakelijke taken in uitvoering en advies: 'de basis op orde'. Het betreft de gezondheidszorg algemeen (€24.000), de jeugdgezondheidszorg 4-18 (€ 32.000) en de jeugdgezondheidszorg 0-4 (€ 26.000). Randvoorwaardelijk hierbij is het verbeteren van de bedrijfsvoering incidenteel (€ 19.000). Deze ontwikkeling is regionaal bestuurlijk afgestemd. De investeringen die gedaan moeten worden voorgelegd middels de concept begroting 2024 van de VGGM. Hierop kan een zienswijze worden ingediend.

1E Zorg en Veiligheid	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Afwikkeling Veilig Thuis 2022	-10				
Bijstelling Oekraïne Rijksinkomst	3.324				
Opvang Oekraïne 2023	-3.324				
Plofplek	-15				
Ontruimingen					
Subsidie onbegrepen gedrag	55	150	150	150	100
Uitgaven onbegrepen gedrag	-55	-150	-150	-150	-100
Bijstelling budget WvGGZ	7	7	7	7	7
Inkomsten voor zorgverbinders	10				
Inspectie kinderopvang	10	10	10	10	10
Saldo van baten en lasten	2	17	17	17	17
Mutatie reserve					
Plofplek	15				
Totaal resultaat	17	17	17	17	17

Afwikkeling Veilig Thuis 2022

Bij de aanvraag om subsidie was bekend dat deze te laag was met betrekking tot personeelskosten. De omvang van wat nodig was, is in de loop van 2022 duidelijk geworden en in november/december 2022 bestuurlijk afgestemd.

Oekraïne

Gebaseerd op de voortdurende crisissituatie is er vooralsnog een bedrag van €3.324.000 aan budget nodig. De verwachte Rijksinkomst is €955.000 hoger. Deze verwachting is afhankelijk is van het gerealiseerde aantal plekken.

In de najaarsnota is er meer duidelijkheid over of het budget aangepast dient te worden.

Plofplek

In 2022 bleek dat de beoogde plek om de plofplek te realiseren toch niet gebruikt kon worden als plofplek. De te maken kosten zijn daarom niet in 2022 gemaakt, maar doorgeschoven naar 2023.

Ontruimingen

Het organiseren van een ontruiming na een huisuitzetting en het opslaan van de bezittingen is sinds 2021 een wettelijke verplichting voor de gemeente. Deze ontruimingen zijn risico opgenomen in de begroting. Ondanks dat op preventie wordt ingezet stijgt het aantal ontruimingen van woningen. De kosten die voortkomen uit huisuitzettingen worden in de najaarsnota opgenomen.

Kenniswerkplaats onbegrepen gedrag

Subsidie aanvraag voor 4 jaar

Bijstelling budget WvGGZ

Na 2 jaar ervaring met WvGGZ is de capaciteit van medewerkers bijgesteld.

Zorgverbinders

Nabetaling subsidie van Zonmw voor de zorgverbinders.

Inspectie kinderopvang

Het budget inspectie kinderopvang was opgehoogd t.b.v. intensivering gastouderopvang. Omdat deze intensivering al eerder was ingevoerd waren deze kosten al begroot en was extra budget niet nodig.

1F Integratie en participatie nieuwkomers	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
1) Maximale (Rijks)dekking tussenvoorziening	109				
1) Tussenvoorziening	-109				
Afwikkeling subsidie 2021	34				
Inzet vaststelling 2021 versterking kader 2023	-34				
Versterking inburgering	-78	-78	-78	-78	-78
Versterking inburgering Rijksmiddelen		78	78	78	78
Wet inburgering 2022	-100				
Wet inburgering 2022 Rijksinkomst	100				
Saldo van baten en lasten	-78	0	0	0	0
Mutatie reserve					
Versterking inburgering	78				
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

Tussenvoorziening

De resterende middelen vanuit de Rijksbijdrage worden ingezet ten behoeve van de tussenvoorziening. De verwachting is dat de Rijksbijdrage niet voldoende is voor de duur van de tussenvoorziening, we onderzoeken daarom mogelijkheden voor aanvullende financiering.

Afwikkeling subsidie 2021

De subsidie van Vluchtelingenwerk over het jaar 2021 is vastgesteld. De niet bestede gelden (€ 34.000) worden teruggevorderd. Het teruggevorderde bedrag wordt toegevoegd aan het budget voor integratie en participatie nieuwkomers.

Inzet vaststelling 2021 versterking kader 2023

Het teruggevorderde bedrag van € 34.000 uit de afwikkeling van de subsidie van Vluchtelingenwerk over 2021 worden ingezet om de verhoogde taakstelling in 2023 te dekken. Op deze manier kan het uit het bestaande budget gedekt worden.

Versterking inburgering

Door de hogere instroom van inburgeraars en de benodigde begeleiding van de inburgeraars onder de Wet inburgering 2013 die nog niet ingeburgerd zijn, is er versterking van de formatie voor inburgering gekomen in 2023. Daarnaast zijn er door de huisvesting van statushouders op het Pro Persona terrein in Wolfheze extra uitvoeringskosten. Het bestaande budget is hiervoor niet dekkend. Deze € 78.000 wordt eenmalig (2023) gedekt uit de bestemmingsreserve integratie en participatie nieuwkomers. Met ingang van 2024 gaan wij er vanuit dat het Rijk zal zorgen voor de noodzakelijke middelen om de verhoogde taakstelling te realiseren. Wanneer dit niet het geval is, zullen wij de keuze moeten maken of we deze inzet willen continueren.

Wet inburgering 2022

Gemeenten krijgen voor de kosten voor inburgeringsvoorzieningen middelen van het Rijk via een SPUK. Deze middelen zijn bestemd voor uitgaven voor inburgeringslessen, het participatieverklaringstraject, de module arbeidsmarkt en participatie, maatschappelijke begeleiding en tolkenkosten. Deze middelen zijn niet bestemd voor uitvoeringskosten en kosten voor ontzorgen. Aan het einde van het jaar verantwoorden gemeenten waar zij middelen aan uitgegeven hebben vanuit deze SPUK.

Algemeen

Dit product is momenteel continu 'in beweging'. Dat maakt het begroten van (vooral meerjarig) benodigd budget over deze periode niet eenvoudig.

We hopen in de najaarsnota meer inzicht te kunnen bieden wat er nodig is aan meerjarig budget en wat dit betekent ten opzichte van het nu beschikbare meerjarige budget.

1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Afwikkeling MGR 2022	2				
Meerkosten jeugdzorg	-15				
Ontwikkelingen MGR	-18	-6	-6	-6	-6
Ontwikkelingen netwerkorganisatie	19	19	19	19	19
Totaal resultaat	-12	13	13	13	13

Meerkosten jeugdzorg

Aanbieders konden in aanmerking komen voor compensatie voor inkomsten die zij (binnen een bepaalde bandbreedte) gemist hebben ten gevolge van corona. Ook in 2022 waren er nog een aantal aanbieders die aantoonbaar konden maken dat zij inkomsten gemist hadden en die in aanmerking kwamen voor deze compensatie.

Ontwikkelingen MGR modules Inkoop en beheer

In 2023 worden incidenteel extra kosten gemaakt door de MGR voor de modules Inkoop en beheer wegens ziektevervanging, inzet van een projectleider voor doorontwikkeling van regionale uitgangspunten en een kostenprijsonderzoek t.b.v. de regionale inkoop. De extra kosten hiervoor worden verdeeld over de regiogemeenten.

Ontwikkelingen netwerkorganisatie

Voor een toelichting verwijzen we u naar 1A Renkum voor Elkaar.

1H Maatwerkvoorzieningen Wmo	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Dekking formatie Sociaal Domein	-197				
Leerlingenvervoer	-39	-26	-26	-26	-26
Meerkosten WMO	-22				
Ontwikkelingen netwerkorganisatie	19	19	19	19	19
Saldo van baten en lasten	-239	-7	-7	-7	-7
Mutatie reserve					
Dekking formatie Sociaal Domein	197				
Totaal resultaat	-42	-7	-7	-7	-7

Dekking formatie Sociaal Domein

De focus op zaken door het implementeren van projectmatig werken onder leiding van projectleiders is in 2022 succesvol geweest bij het verwezenlijken van ambities op het programma "Versterken van de sociale basis". In 2023 wordt verder gewerkt aan projecten zoals leefbare wijken, versterken cliëntondersteuning en integrale dorpssteams.

Leerlingenvervoer

In verband met uitval is er extra formatie op leerlingenvervoer.

Meerkosten WMO

Vanuit de regionale inkooporganisatie Sociaal Domein Centraal Gelderland (SDCG) heeft de gemeente Renkum nog een factuur ontvangen die betrekking heeft op de extra Coronakosten die onze zorgaanbieders hebben gemaakt. In totaal bedraagt dat voor de WMO ruim € 22.000.

Transformatie Beschermd Thuis

Het objectief verdeelmodel en de bijhorende wetswijziging over het woonplaatsbeginsel worden naar verwachting uitgesteld tot 1-1-2025. Ondertussen gaan wij door met het versterken van de sociale basis en het voorbereiden van de toegang op de transformatie.

Ontwikkelingen netwerkorganisatie

Voor een toelichting verwijzen we u naar 1A Renkum voor Elkaar.

1J Inkomensvoorziening	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Ontwikkelingen netwerkorganisatie	19	19	19	19	19
WSW detachingsopbrengst	-70				
Totaal resultaat	-51	19	19	19	19

Ontwikkelingen netwerkorganisatie

Voor een toelichting verwijzen we u naar 1A Renkum voor Elkaar.

WSW Detacheringsopbrengst

De detachingsopbrengst van de Wsw-medewerkers neemt af. In 2020 en 2021 werd de opbrengst door het Rijk gecompenseerd met de extra bijdrage vanwege de corona-epidemie. De opbrengst neemt jaarlijks structureel af omdat het aantal Wsw-medewerkers ieder jaar afneemt en er geen instroom in de Wsw meer is. De medewerkers worden gemiddeld ouder en daarmee nemen de detachingsmogelijkheden en -opbrengst af.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. In mei vindt een eerste bijstelling van het macrobudget plaats, waarna in oktober van het lopende kalenderjaar de definitieve vaststelling volgt.

In het huidige, voorlopige BUIG budget is de verhoging van het Wettelijk Minimumloon van ruim 10% per januari 2023 nog niet meegenomen. Daarnaast verwachten we een verhoging van het macro BUIG budget als gevolg van een landelijke hogere instroom statushouders. Hoewel beide ontwikkelingen naar verwachting effect hebben op het BUIG budget, is het nog te vroeg om daar in de voorjaarsnota bedragen aan te koppelen.

Richting najaarsnota beoordelen wij de effecten op de buig, de mindere opbrengsten van de WSW door detachering en de inzet van doelgroepers in onze eigen organisatie.

Extra huisvesting statushouders

De huisvesting van extra statushouders op het voormalig terrein van Pro Persona in samenwerking met de gemeenten Rheden en Zevenaar, leidt tot diverse extra kosten. Denk bijvoorbeeld aan extra instroom in de bijstand, bijzondere bijstand voor inrichtingskosten, etc. Met Rheden en Zevenaar zijn hierover afspraken gemaakt. Naast de extra uitgaven, betekent deze opvang ook iets voor de personele capaciteit. De werkzaamheden bij zowel de uitkeringsadministratie, financiën, beleid als bij inkomens- en inburgeringsconsulenten nemen toe.

02 Omgeving

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	-100	-100			
2B Wonen	-3	-3	-3	-3	-3
2D Omgevingsvergunning		-26	-26	-26	-26
2E Verkeer	-8	-5	-5	-5	-5
2F Landschap, natuur en landgoederen	3	1	1	1	1
2H Energie en klimaat	-3	-3	-3	-3	-3
2J Ondernemen en bedrijvigheid	-6	-6	-6	-6	-6
2K Recreatie en toerisme	-1	-1	-1	-1	-1
2O Groenonderhoud	-76	-23	-23	-23	-23
2P Wegen, straten en pleinen	-119	-33	-33	-33	-33
Totaal	-314	-199	-99	-99	-99

Per product volgt een toelichting.

2A Ruimtelijke ontwikkeling/Omgevingswet	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Extra capaciteit stikstof	-100	-100			
Totaal resultaat	-100	-100	0	0	0

Extra capaciteit stikstof

Stikstof is sinds een klein jaar het grote knelpunt bij alle ontwikkelingen die verder gaan dan het dagelijkse onderhoud. Woningbouw, renovaties van gebouwen en reconstructies van wegen worden meer en meer geblokkeerd door de stikstofproblematiek. Hoewel de oplossing uiteindelijk op landelijk en Europees niveau gevonden zal moeten worden met inbreng en informatie van het provinciaal niveau is extra inzet op lokaal niveau eveneens nodig. Dit is nodig om maximaal ruimte te zoeken binnen de huidige kaders en voldoende aangehaakt te blijven bij de ontwikkelingen in de provincie en binnen de regio. Het gaat dan bijvoorbeeld om het maken van berekeningen voor woningbouw en het begeleiden van de noodzakelijke onderzoeken. In de meeste gevallen is het niet mogelijk om deze kosten mee te nemen in de anterieure overeenkomsten.

2D Omgevingsvergunning	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Volume groei afname ODRA		-26	-26	-26	-26
Totaal resultaat	0	-26	-26	-26	-26

Volume groei afname ODRA

Voor 2024 stijgt ons budget voor de ODRA met €123.000. Dit komt deels doordat het tarief stijgt van €92 naar €99 per uur (€97.000). De helft hiervan komt uit de stelpost lonen en prijzen en de

rest moet worden betaald vanuit de legesinkomsten. Het overige bedrag (€26.000) komt doordat we meer uren/producten afnemen van de ODRA.

2H Energie en klimaat	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Begroting 2023 Groene Metropool	-3	-3	-3	-3	-3
Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid	-594	-599	-604	-605	-605
Specifieke uitkering CDOKE	594	599	604	605	605
Uitvoeringsplan klimaat 2023	-83				
Saldo van baten en lasten	-86	-3	-3	-3	-3
Mutatie reserve					
Uitvoeringsplan klimaat 2023	83				
Totaal resultaat	-3	-3	-3	-3	-3

Begroting 2023 Groene Metropool

Voor de opgave circulaire regio is bijdrage per inwoner verhoogd conform de begroting 2023 van de Groene Metropool.

Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid

In 2023 en daarop volgende jaren wordt extra capaciteit aangenomen en deskundigen ingehuurd voor het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma klimaat. Dit wordt gefinancierd middels de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

Specifieke uitkering CDOKE

Voor 2023 (en 2024 en 2025) is middels de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) 594k beschikbaar gekomen voor het uitbreiden van de capaciteit en inhuur van deskundigen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid.

Uitvoeringsplan klimaat 2023

Vanuit de reserve projecten is € 83.000 toegevoegd aan het middelen van Energie en klimaat. Deze middelen worden gebruikt voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma klimaat.

2M Water en riolering	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
A Vrijvervalriolering	4	19	19	19	19
B Electromechanisch	-12	-10			
C Bouwkundig gemalen	6	1	1	1	1
F Meet- en monitoringssysteem	-14	-14	-14	-14	-14
H Hemelwatervoorziening	-63				
Mutatie voorziening rioolheffing	79	5	-5	-5	-5
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

A Vrijvervalriolering

De bijstelling van het onderdeel vrijvervalriolering is opgebouwd uit diverse onderdelen. Te weten: Kolken reinigen, bijstelling van € 5.000 in verband met het aangaan van een nieuwe raamovereenkomst.

Controle stelsel en heffingen en bijdragen, bijstelling van - € 3.500. Deze onderdelen zijn niet meer van toepassing waardoor deze komen te vervallen.

Herstel asfaltsleuven, bijstelling van € 10.000 op basis van opgedane ervaring in 2022. Het aantal sleuven dat hersteld moet worden is groter dan bij het opstellen van het beheerplan ingeschat. Herstel van sleuven die gerealiseerd zijn ten behoeve van nieuwe rioolaansluitingen maken hier geen onderdeel vanuit. Deze kosten worden verhaald op de aanvrager.

Lidmaatschappen en contributies, bijstelling van - € 15.000 op basis van opgedane ervaring in 2022. De jaarlijkse uitgaven van voor dit onderdeel liggen lager dan in het beheerplan opgenomen.

B Electromechanisch

In het beheerplan W&R 2022-2026 is voor het eerst de post 'Calamiteiten riolering onder druk' opgenomen. Op basis van ervaringen die in 2022 zijn opgedaan vindt een bijstelling van deze post plaats € 20.000. Het opstellen van contractdocumenten ten behoeve van een nieuwe aanbesteding is uitgesteld, dit levert een bijstelling op van € 10.000. Daarnaast is, in verband met uitbreiding van het areaal € 1.500 extra nodig voor het inspecteren van de hoofdgemalen.

C Bouwkundig gemalen

Vanwege het vervallen van een tweetal onderdelen is er sprake van een bijstelling van € 5.500.

F Meet- en monitoringssysteem

In dit onderdeel is rekening gehouden met een jaarlijkse bijdrage aan de regionale samenwerking op het gebied van Meten in afval- hemel en grondwater van € 7.500. Door de bestuurders is de bijdrage voor 2023 vastgesteld op ruim €11.000. Er moet dus een bijstelling plaatsvinden om de bijdrage te kunnen betalen.

Het reguliere onderhoud en het dagelijks beheer van het meetnet voor afvalwater en hemelwater is begroot op € 15.000. Dit blijkt echter gebaseerd te zijn op 25 locaties. Renkum heeft veel meer locaties en vanaf 2023 worden alle locaties in rekening gebracht. Ook zijn er kostenstijgingen geweest met betrekking tot de activiteiten die voor ons worden uitgevoerd.

Dat betekent dat we voor 2023 rekening moeten houden met € 25.000.

De totale bijstelling wordt dan € 14.000.

H Hemelwatervoorziening

De hemelwatervoorzieningen worden doelmatig onderhouden. Hierdoor worden niet elk jaar dezelfde voorzieningen in een zelfde frequentie onderhouden. Op basis van inspectiegegevens wordt bepaald welk onderhoud noodzakelijk is om de voorzieningen optimaal te laten functioneren. Hierdoor hebben we te behoeve van het onderhoud het ene jaar meer budget nodig dan het andere jaar. In 2022 is minder dan begroot uitgegeven. Naar verwachting zullen in 2023 meer voorzieningen, en grotere voorzieningen, onderhouden worden waardoor een bijstelling nodig is.

Mutatie voorziening rioolheffing

De mutaties binnen het product 2M water en riolering worden onttrokken uit de voorziening rioolheffing.

2N Afvalverwijdering en -verwerking	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Aanschaf kliko's, compensatieregeling en compostactie	-11	-11	-11	-11	-11
Afvalkosten ACV	-35	-35	-35	-35	-35
Indexatie inzameling papier	-15	-15	-15	-15	-15
Mutatie voorziening afvalstoffenheffing	61	61	61	61	61
Totaal resultaat	0	0	0	0	0

Aanschaf kliko's, compensatieregeling medisch afval en compostactie

Bewoners die vanwege medische oorzaken veel restafval van luiermateriaal produceren kunnen aanspraak maken op een compensatieregeling. De hoogte van de compensatie is € 43,88 per jaar. Ongeveer 90 bewoners maken gebruik van deze regeling. Voorheen werden de kosten betaald uit de verwerkingskosten van afval. Vanaf dit jaar is er voor gekozen om hiervoor een apart budget toe te kennen. De hoogte van dit budget is € 4.000.

Daarnaast is er een budget opgenomen voor de aanschaf van extra kliko's. Extra kliko's worden geleverd op verzoek van bewoners die daarvoor een eigen bijdrage van € 25 betalen. Dit bedrag is echter niet kostendekkend. Hiervoor is nu een bedrag van € 2.500 opgenomen. Voorheen werden deze kosten betaald uit een restant krediet uit 2016.

Tot slot is er een budget gereserveerd voor het uitgeven van compost tijdens de jaarlijkse compostweek. Tijdens deze actieweek wordt aandacht geschonken aan het scheiden van gf+e en worden de bezoekers aan het afvalbrengstation beloond met een gratis zak compost. De kosten van de compostactie zijn ongeveer € 4.500.

In totaal gaat het bij deze drie onderwerpen om een bedrag van € 11.000.

Afvalkosten ACV

Na het opmaken van de concept-afvalbegroting van ACV in de zomer van 2022 zijn er enkele wijzigingen opgetreden. Zo zijn sommige verwerkingstarieven gestegen en rijdt er sinds 2023 wekelijks een gf+e inzamelwagen door de dorpen om de gf+e zuilen te legen. Nu er 31 gf+e zuilen zijn geplaatst, zijn dit er teveel om deze nog binnen de bestaande routes te legen. Voordeel van een wekelijkse route is dat het aantal adressen wat van de zuil gebruik kan maken is verdubbeld van 20 naar 40. De extra ronde leidt tot een kostenverhoging.

Daarnaast is geconstateerd dat de onderhoudskosten van de ruim 10.000 papierkliko's niet in de begroting waren opgenomen. Dit is nu hersteld. Voor de indexatie is het CPB-indexcijfer van augustus 2022 gehanteerd: 12%. Tot slot is de vergoeding voor Restore Kringloop, voor het inzamelen en verwerken van textiel, dekbedden en huisraad, gelijkgetrokken met de overige ACV gemeenten. In totaal gaat het om een kostenverhoging van € 35.000.

Indexatie inzameling papier

De inzamelkosten van oud papier zijn gelijk met de tarieven van ACV met 12% geïndexeerd. Dit leidt tot een kostenverhoging op de inzameling van ongeveer € 15.000. De wereldmarkt voor de opbrengst van het oud papier is dermate onrustig dat nu geen begrotingswijziging wordt voorgesteld.

Mutatie voorziening afvalstoffenheffing

De mutaties binnen het product 2N afval worden onttrokken uit de voorziening afvalstoffenheffing.

20 Groenonderhoud	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Inhuur beheerplan	-30				
Lijkbezorging	-21				
Personele mutaties gemeentewerf	-8	-8	-8	-8	-8
Sportaccommodaties beheer en onderhoud	-18	-15	-15	-15	-15
Totaal resultaat	-76	-23	-23	-23	-23

Inhuur beheerplan groen

Gelijk aan riool en wegen werken wij aan het opstellen van een financieel beheerplan. Om meer richting aan het beheerplan te kunnen geven willen we eerst een ambitienota opstellen. Daarnaast blijkt het opstellen van het beheerplan, ondanks de ervaring met de andere beheerplannen, complexer dan ingeschat. Beide zaken leiden tot meer ingehuurde inzet. De kosten voor de inhuur voor de vervaardiging van de ambitienota en het beheerplan bedragen incidenteel € 30.000.

Lijkbezorging

Wij hebben in 2023 extra kosten moeten maken voor het wegwerken van het blad op onze begraafplaatsen in 2022, welke later is gevallen. Dit heeft eenmalig in 2023 een bedrag van € 21.000 gekost.

Personele mutaties gemeentewerf

In onze organisatie werken we met HR21 profielen met bijbehorende inschaling. Binnen de formatie van de gemeentewerf zijn een aantal functies lager begroot dan de werkelijke inschaling van het bijbehorende functieprofiel. Middels deze wijziging komt de begroting overeen met de werkelijke kosten.

Sportaccommodaties beheer en onderhoud

De KNVB stelt kwaliteitseisen aan het gebruik van de voetbalvelden. Door veranderende wetgeving ten aanzien van bestrijdingsmiddelen en klimaatveranderingen is extra onderhoud noodzakelijk om aan de eisen van de KNVB te blijven voldoen.

2P Wegen, straten en pleinen	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Afvalbakken Rosandepolder	-12	-9	-9	-9	-9
Beheer openbare verlichting	-5	-5	-5	-5	-5
Civiele kunstwerken	-45				
Openbare verlichting	-50	-10	-10	-10	-10
Opvoering krediet Brug Kerkweg	-8	-9	-9	-9	-9
Totaal resultaat	-119	-33	-33	-33	-33

Afvalbakken Rosandepolder

Het plaatsen van 5 afvalbakken op het strand van de Rosandepolder en het ledigen hiervan door de gemeentewerf.

Beheer openbare verlichting

In de begroting is geen rekening gehouden met schadegevallen, op basis van vorig jaar stellen we dit op € 5.000.

Civiele kunstwerken

We hebben op dit ogenblik onvoldoende inzicht in de staat van onze civiele kunstwerken (met als gevolg bijvoorbeeld de onvoorziene ingreep aan de brug in de Kerkweg).

We willen derhalve graag inzicht in welke civiele kunstwerken we hebben en wat de staat daarvan is. De kosten om dit inzichtelijk te maken bedragen eenmalig € 45.000. Op basis van dit inzicht zijn we in staat om een beheerplan voor civiele kunstwerken te maken, dit beheerplan zal meegenomen worden in de begroting van 2024.

Openbare verlichting

In het kader van de overeenkomst openbare verlichting worden met smart city kosten gemaakt voor projectbegeleiding en directievoering. Dit is vastgelegd in de overeenkomst die met consortium is afgesloten via de aanbesteding (gunning 2019).

Voor de noodzakelijk activiteiten die buiten de businesscase vallen (o.a. verplaatsen van lichtmasten, vervangen verlichting die niet in het bestand is opgenomen) is in de begroting geen budget opgenomen. Hiervoor dient budget beschikbaar gesteld te worden.

Opvoering krediet Brug Kerkweg

De brug in de Kerkweg over de Heelsumse beek is aan het einde van haar levensduur en dient vervangen te worden.

Kosten voor de voorbereiding voor het vervangen van de brug bedragen € 110.000. De vervangingskosten worden nu geraamd op € 200.000. Hierdoor is een krediet van €310.000 nodig. De kapitaallasten die hiermee samenhangen zijn € 9.000 per jaar.

De kosten voor het vervangen van de brug zijn aanzienlijk. Sinds begin van deze eeuw (2005) is één van de ontwerpeisen dat een brug (uitgaande van de huidige inzichten) een technische levensduur (veiligheid) heeft van 100 jaar. Door deze ontwerplevensduur is het een verantwoorde investering. De aanleg cq vervangen van een brug brengt ook hinder met zich mee. Een langere levensduur verkleint niet alleen deze hinder maar verkleint ook de impact van het materiaalgebruik op de totale voetafdruk. Een vooruitblik van 100 jaar brengt ook risico's met zich mee. Inzicht in de toekomstige frequentie en hoogte van de belasting, en daarmee de daadwerkelijke levensduur van de brug, is er niet.

03 Organisatie

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
3C Organisatie en bedrijfsvoering	-188	-171	-171	-146	-146
3D Huisvesting / Gemeentehuis	-25				
3E Samenwerkingsverbanden	-29	-29	-29	-29	-29
3F Goed bestuur	-20	-5	-5	-5	-5
Totaal	-262	-205	-205	-180	-180

Per product volgt een toelichting.

3C Organisatie en bedrijfsvoering	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Additionele werkplekapplicaties	-15	-15	-15	-15	-15
Berap 1 De Connectie	-30	-21	-21	-21	-21
CAO RVU en arbeidsongeschiktheid		-51	-51	-26	-26
Ciso medewerker	-62	-62	-62	-62	-62
Donatie aan giro 555	-31				
EHRM Projectkosten	-42				
Juridische zaken	-14	-14	-14	-14	-14
Meldingssysteem	-11				
Personele mutaties gemeentewerf	-8	-8	-8	-8	-8
Saldo jaarrekeningresultaat 2022 de Connectie	40				
Uitloop project zaaksysteem	-57				
Saldo van baten en lasten	-230	-171	-171	-146	-146
Mutatie reserve					
EHRM Projectkosten	42				
Totaal resultaat	-188	-171	-171	-146	-146

Berap 1 De Connectie

De ontwerp 1ste berap 2023 en MJPB 2024-2027 leidt tot een aantal wijzigingen voor onze bijdrage aan de Connectie. Dit betreft grotendeels mutaties die kunnen worden opgevangen binnen onze begroting. De bijstelling ten laste van het saldo betreft de kosten van extra geleverde devices (laptops en smartphones) op verzoek van de gemeente. Deze kosten worden deels opgevangen doordat we het contract hebben opgezegd voor reproapparatuur die niet meer werd gebruikt. Per saldo geeft dit een nadeel van € 30.000 voor 2023 en € 21.000 met ingang van 2024.

CAO RVU en arbeidsongeschiktheid

Het bedrag bestaat uit twee componenten:

RVU

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2024 deelnemen aan de RVU mits werkgever en werknemer dit uiterlijk op 31 december 2025 schriftelijk zijn overeenkomen en de ontslagdatum daarin hebben vastgelegd. Ook dient aan een aantal wettelijke en fiscale voorwaarden te zijn voldaan.

Er zijn 9 medewerkers die gebruik kunnen maken van deze regeling. Inmiddels is bekend dat 1 medewerker deelneemt. Hiermee is een bedrag gemoeid van 25.000 euro voor 2024 en 2025. Deelname van de overige medewerkers is op dit moment niet bekend; hun deelname wordt als risico in de risicoparagraaf gemeld. In de najaarsnota komen wij op ontwikkelingen terzake terug.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Vanaf 1 januari 2024 hebben medewerkers op basis van de nieuwe CAO recht op een tegemoetkoming van €10 per maand voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Op basis van circa 210 medewerkers (peildatum 1-1-23) leidt dit tot een uitzetting van 26.000 euro per jaar (het aantal medewerkers én de premie kunnen jaarlijks variëren). Optie is nog om dit collectief te verzekeren, deze vraag staat uit bij Raetsheren, dit kan nog leiden tot een positieve kostenafwijking.

Formatie Coördinator Informatiebeveiliging (CISO)

Informatieveiligheid is in toenemende mate een risicofactor van belang, we moeten als gemeente zorg dragen voor een samenhangend pakket van maatregelen om vertrouwelijkheid, veiligheid, beschikbaarheid en integriteit van informatie te waarborgen en constateren op basis van eind 2022 bekend geworden onderzoeken bij onze partners in de G3 en in de Connectie dat aanvullende maatregelen om dit te borgen noodzakelijk zijn. Recente geopolitieke ontwikkelingen benadrukken deze noodzaak. Om hier inhoud aan te geven is aanvullende en blijvende investering in bewustwording en procesverbetering noodzaak. Door te investeren in capaciteitsuitbreiding Ciso ontwikkelen wij onze interne organisatie adequaat en sluiten we aan bij de noodzakelijke maatregelen die in de Connectie en bij onze partners in de G3 worden genomen.

Donatie aan giro 555

Donatie aan Giro 555 ten behoeve van de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië.

Juridische zaken

Gemeente Renkum is aangesloten bij de Nationale Ombudsman voor een onafhankelijke, externe klachtafhandeling. Aan de klachtafhandeling door de Nationale Ombudsman gaat altijd een eerste, interne klachtafhandeling door de leidinggevende vooraf.

De kosten van abonnementen op de digitale juridische kennisbank zijn, ten opzichte van 2022, gestegen als gevolg van prijsstijgingen en het overhevelen van de formatie: 'juridisch medewerker bezwaar en beroep' van Sociaal domein naar AJZ.

Harmonisatie Informatievoorziening:

EHRM Projectkosten

Het project eHRM wordt in 2023 opgeleverd. De gezamenlijke aankoop en implementatie draagt niet alleen bij aan harmonisatie van het gebruik van applicaties, het levert ook een structurele kostenbesparing op.

De structurele kosten van het nieuwe e-HRM pakket (in 2023 € 16.000, in de jaren er na € 22.000) worden gedekt uit het beschikbare onderhoudsbudget voor het oude personeelspakket. Het restant

van dat onderhoudsbudget wordt gebruikt om de nieuwe structurele kosten (€ 20.000) van een centrale Records Management Applicatie (RMA) voor het nieuwe zaakstelsel te dekken. De implementatiekosten voor het eHRM pakket (€ 42.000) worden uit het harmonisatie budget betaald.

Aanvullend worden de personeelsdossiers gedigitaliseerd op basis waarvan kan worden voldaan aan wettelijke bewaartermijnen en regelgeving inzake de wet AVG, met als doelen een optimaal werkend digitaal personeelsdossier met lage beheerskosten en op werknemersniveau de dossiers digitaal te kunnen raadplegen. Deze kosten (€ 10.000) worden uit het ICT-projecten budget gefinancierd.

Applicatie Lias

De kosten voor het verder optimaliseren en inrichten van Lias (waaronder updaten van voortgangsrapportages, inrichten activa module (inrichting en koppelen tabellen), het genereren van standaard budgetoverzichten en het koppelen van tabellen ten behoeven van jaarrekening en begroting) dekken we uit het ICT budget.

Projecten in voorbereiding

Verder worden de volgende projecten voorbereid: Migratie van 'Melddesk' naar 'Fixi' (t.b.v. Meldingen Openbare Ruimte); Migreren van applicaties uit de Acceptatie omgeving van De Connectie naar de productie omgeving; Tijdregistratie in Time.

De kosten voor deze projecten zijn nog niet helder, maar de incidentele kosten kunnen gedekt worden uit het ICT budget en de ICT reserve. In de najaarsnota komen we hier nader op terug.

Uit het oogpunt van administratieve lastenverlichting, verwerkingsnelheid en informatie veiligheid wordt op dit moment onderzocht hoe het muteren van toegangsrechten tot applicaties sneller, efficiënter en veiliger kan. De Connectie heeft hier inmiddels ervaring mee en adviseert gemeenten autorisatie op basis van rol definities (Role-Based Access of RBAC) toe te kennen. Het definiëren van de benodigde rollen vraagt een projectmatige aanpak. De kosten en bijbehorende dekking hiervoor moeten nog uitgezocht worden. Ook hier komen we in de najaarsnota op terug.

Uitloop project zaakstelsel

De implementatie van het zaakstelsel loopt vertraging op door technische tegenslagen in het realiseren van noodzakelijke koppelingen met andere applicaties. Hierdoor schuiven ook andere onderdelen van de planning en daarmee de oplevering van het project op. Door deze uitloop ontstaat een tegenvaller van circa 57.000 euro.

Additionele werkplekapplicaties

Voor additionele werkplekapplicaties ter ondersteuning van werkzaamheden van onze medewerkers wordt een jaarlijks budget gevraagd van € 15.000.

Meldingssysteem

Op dit moment wordt een plan van aanpak (kosten €11.000) opgesteld voor de implementatie van een nieuw meldingssysteem. Aan de hand van de uitkomst wordt helder welke kosten met de implementatie gemoeid zijn.

Saldo jaarrekeningresultaat 2022 de Connectie

De Connectie heeft boekjaar 2022 met een positief exploitatieresultaat afgesloten. Voor de gemeente Renkum bedraagt het voordeel € 40.000.

Personele mutaties gemeentewerf

In onze organisatie werken we met HR21 profielen met bijbehorende inschaling. Binnen de formatie van de gemeentewerf is een aantal functies lager begroot dan de werkelijke inschaling van het bijbehorende functieprofiel. Middels deze wijziging komt de begroting overeen met de werkelijke kosten.

3D Huisvesting / Gemeentehuis	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Noodzakelijk onderhoud gemeentehuis installaties	-169				
Onderzoek gemeentehuis	-25				
Saldo van baten en lasten	-194	0	0	0	0
Mutatie reserve					
Noodzakelijk onderhoud gemeentehuis installaties	169				
Totaal resultaat	-25	0	0	0	0

Noodzakelijk onderhoud gemeentehuis installaties

Het vervangen van de meet- en regeltechniek en het verbeteren van de installatie is verschoven van 2022 naar 2023. Er was meer tijd nodig om een beter beeld van de huidige installatie te krijgen en de benodigde regeltechniek heeft een erg lange levertijd. Die is nu al meer dan 6 maanden.

Huisvesting gemeentehuis

In januari hebben wij u middels een raadsbrief geïnformeerd dat wij hebben gekozen om een tussenstap te maken door middel van het inschakelen van een adviseur die ons op het doorlopen proces, en op de gemaakte keuzes, zou spiegelen. Deze kosten en de nog te maken kosten om te komen tot besluitvorming zullen naar verwachting € 25.000 bedragen.

3E Samenwerkingsverbanden	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Begroting 2023 Groene Metropool	-5	-5	-5	-5	-5
Contributies en deelnemingen	-23	-23	-23	-23	-23
Totaal resultaat	-29	-29	-29	-29	-29

Contributies en deelnemingen en groene metropool

Vanwege verhoging van de inwonerbijdragen voor onze verbonden partijen en contributies voor de verenigingen waar we lid van zijn, vallen de kosten voor lidmaatschappen en contributies over 2023 hoger uit dan oorspronkelijk begroot. De verhogingen zitten vooral in de hogere contributies voor de VNG (inclusief de bijdrage aan het Fonds GGU) en de VNG afdeling Gelderland.

3F Goed bestuur	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Externe vertrouwenspersoon	-5	-5	-5	-5	-5
Traject bestuurlijke toekomst	-15				
Totaal resultaat	-20	-5	-5	-5	-5

Externe vertrouwenspersoon

Raadsleden die te maken krijgen met ongewenst gedrag, integriteitskwesties of andere dilemma's kunnen een extern vertrouwenspersoon inschakelen met wie zij in vertrouwen in gesprek kunnen gaan. Voorgesteld wordt om hiervoor een structureel budget beschikbaar te stellen.

Traject bestuurlijke toekomst

In het voorstel over de startnotitie voor het Traject Bestuurlijke toekomst is opgenomen dat de kosten voor het traject zouden worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2023. Ten tijde van het opstellen van de startnotitie waren de verwachte uitgaven nog niet geheel bekend en was ook nog niet duidelijk hoe hoog de te ontvangen subsidie van de Provincie zou zijn voor het traject.

De uitgaven voor het traject – externe advisering, inwonerparticipatie, communicatie, vervoer en zaalhuur – worden nu geschat op ca. €80.000. We ontvangen van de Provincie Gelderland een subsidie voor het traject van €65.694. De Provincie draagt met een subsidie van 60 procent bij aan de kosten die we maken voor externe advisering en inwonerparticipatie (maximale subsidiebijdrage €41.694) en onze ambtelijke uren (maximale subsidiebijdrage €24.000). Een klein deel van de kosten (€4.560) voor het traject is reeds gemaakt in 2022.

04 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vpb

Binnen dit programma zijn de volgende bijstellingen noodzakelijk (daar waar de financiële bijstelling per saldo nihil is, is deze niet zichtbaar in onderstaande tabel):

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
4A Algemene uitkering	45	-349	-350	-352	-354
4B Belastingen	-224	350	350	350	350
4C Overige algemene dekkingsmiddelen	74				
Totaal	-104	1		-2	-4

Per product volgt een toelichting.

4A Algemene uitkering	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Gemeentefonds decembercirculaire en correctie sept.circulaire 2022	-315	-349	-350	-352	-354
Saldo van baten en lasten	-315	-349	-350	-352	-354
Mutatie reserve					
Dekking correctie raming WOZ-waarde uit algemene reserve	360				
Totaal resultaat	45	-349	-350	-352	-354

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Correctie raming WOZ-waarde	-360	-349	-349	-352	-354
Uitkeringsfactor	45				
Overig	-1	0	-1	-1	-1
Totaal	-316	-349	-350	-353	-355
Dekking correctie raming WOZ-waarde uit vrije algemene reserve	360				
Totaal	45	-349	-350	-353	-355

Correctie raming WOZ-waarde

Bij de vaststelling van de najaarsnota 2022 heeft u besloten de nagekomen aanpassing van de septembercirculaire 2022 niet meer te verwerken in de begroting. In het rekenmodel bij de septembercirculaire 2022 is gerekend met een stijging van de OZB waarde woningen (eigenaren) van circa 30% in 2023 ten opzichte van 2022. Door een fout in een formule is deze stijging een factor twee te hoog geraamd. Dit werkt door in de uitkeringsfactor. Het rijk heeft dit gecorrigeerd in de decembercirculaire 2022, zodat dan de juiste raming (circa 15%) van de ontwikkeling van de OZB waarde meeloopt in de berekening van de bevoorschotting in 2023. Dit leidt tot een structureel nadeel van circa € 350.000. Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt doordat onze WOZ ontwikkeling hoger ligt dan de landelijke ontwikkeling.

Bij de vaststelling van de najaarsnota is besloten om dit nadeel in de meerjarenbegroting te verwerken zodra de definitieve cijfers bekend zijn (voorjaarsnota 2023 o.b.v. de decembercirculaire 2022). Voor 2023 is besloten om het nadeel te dekken uit de Vrije algemene reserve.

Daarnaast is besloten dat we voor 2024 en verder een nieuwe afweging zullen maken, waarbij we de informatie meewegen over de definitief opgelegde WOZ waarden en de ontwikkeling van ons meerjarig saldo. Op dit moment is er nog geen informatie beschikbaar over de opgelegde belastingen over 2023. Gezien het meerjarig saldo stellen we voor om het nadeel op de WOZ ontwikkeling binnen de algemene uitkering mee te nemen in de bepaling van de OZB tarieven voor 2024.

Uitkeringsfactor

Over 2020 stijgt de uitkeringsfactor door vanwege nieuwe definitieve gegevens over 2020 en over 2023 stijgt deze door het vrijvallen van een gedeelte van de verdeelreserve 2023.

4B Belastingen	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Afhandeling bezwaren WOZ	-224				
Dekking correctie WOZ-waarde septembercirculaire 2022 uit OZB		350	350	350	350
Totaal resultaat	-224	350	350	350	350

Afhandeling bezwaren WOZ

Al een aantal jaren zien we een stijging van het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde. Deze stijging komt door de toename van het aantal No Cure No Pay bureaus en het verdienmodel dat zij hanteren. Deze bureaus dienen namens inwoners kosteloos bezwaar in tegen de WOZ-waarde en vragen de eventueel (bij een gegrond bezwaar) toe te kennen proceskostenvergoedingen rechtstreeks over te laten maken.

De combinatie van de stijging van het waardeniveau van de woningmarkt per 1-1-2022 en een agressieve media campagne van de No Cure No Pay bureaus leidt dit jaar tot een enorme stijging van de bezwaren. Voor het lopende jaar heeft De Connectie aangegeven een aanvullende inzet van personeel te moeten doen voor € 795.000. Op basis van het aantal ingediende bezwaren en ervaringscijfers verwacht De Connectie dat voor proceskostenvergoedingen een aanvullend budget van € 1.249.000 nodig zal zijn. Via de vaste verdeelsleutel bedragen de kosten voor de gemeente Renkum € 224.000 (€ 87.000 vanwege de aanvullende inzet personeel en € 137.000 vanwege proceskostenvergoedingen).

Dekking correctie WOZ-waarde septembercirculaire 2022 uit OZB

Voor de toelichting verwijzen we u naar product 4A. Algemene uitkering.

4C Overige algemene dekkingsmiddelen	Bijstelling 2023	Bijstelling 2024	Bijstelling 2025	Bijstelling 2026	Bijstelling 2027
Dividen BNG 2022	74				
Sloop woning Sportlaan	-15				
Saldo van baten en lasten	59	0	0	0	0
Mutatie reserve					
Sloop woning Sportlaan	15				
Totaal resultaat	74	0	0	0	0

Dividend BNG 2022

Over 2022 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 300 miljoen (2021: EUR 236 miljoen). In lijn met het staande beleid stelt BNG Bank een dividenduitkering voor van EUR 139 miljoen, EUR 2,50 per aandeel. Voor Renkum komt dat neer op € 224.300. Dit is € 74.200 meer dan was begroot.

4D Onvoorzien

De stelpost onvoorzien is nog niet ingezet.

Bijstellingen neutraal over meerdere jaren

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Inspectiekosten wegen	26	-26	26	-26	26
Bijstellingen meerjarig neutraal	26	-26	26	-26	26

2P Inspectiekosten wegen

De wegen worden om de twee jaar geïnspecteerd. Eerst was er vanuit gegaan dat het beheerplan wegen in 2022 in zou gaan, dit is uiteindelijk 2023 geworden, dit is niet aangepast in het beheerplan wegen vandaar de verschuiving van de jaarlagen.

In 2022 heeft inspectie van de wegen plaatsgevonden, de volgende inspectie vindt in 2024 weer plaats.

Bijstellingen neutraal

In deze voorjaarsnota zijn een aantal verschuivingen verwerkt die per saldo neutraal zijn. We geven deze separaat weer waardoor het gemakkelijker zichtbaar is welke bijstellingen het resultaat beïnvloeden en welke dat niet doen.

De verschuivingen die per saldo neutraal zijn, zijn in de volgende tabel weergegeven:

	2023	2024	2025	2026	2027
1A	330	296	296	296	296
Baten	34	0	0	0	0
Lasten	296	296	296	296	296
1B	97	97	97	97	97
Baten	-144	-144	-144	-144	-144
Lasten	241	241	241	241	241
1C	85	85	85	85	85
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	85	85	85	85	85
1D	65	138	138	138	138
Lasten	65	138	138	138	138
1E	191	362	362	362	362
Baten	-100	0	0	0	0
Lasten	291	362	362	362	362
1F	8	8	8	8	8
Lasten	8	8	8	8	8
1G	229	239	239	239	239
Lasten	229	239	239	239	239
1H	845	845	845	845	845
Lasten	845	845	845	845	845
1I	1	1	1	1	1
Lasten	1	1	1	1	1
1J	-414	-314	-314	-314	-314
Lasten	-414	-314	-314	-314	-314
2A	95	20	20	20	20
Lasten	95	20	20	20	20
2B	4	4	4	4	4
Lasten	4	4	4	4	4
2C	18	18	18	18	18
Lasten	18	18	18	18	18
2D	-2	46	46	46	49
Baten	0	-48	-48	-48	-48
Lasten	-2	94	94	94	97
2E	21	21	21	21	21
Lasten	21	21	21	21	21
2G	-74	1	1	1	1

	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-74	1	1	1	1
2H	106	6	6	6	6
Baten	-148	0	0	0	0
Lasten	254	6	6	6	6
2I	6	6	6	6	6
Lasten	6	6	6	6	6
2J	7	7	7	7	7
Lasten	7	7	7	7	7
2K	6	6	6	6	6
Lasten	6	6	6	6	6
2L	5	5	5	5	5
Lasten	5	5	5	5	5
2M	-50	-50	-50	-50	-50
Baten	-68	-68	-68	-68	-68
Lasten	18	18	18	18	18
2N	0	0	0	0	0
Baten	-7	-7	-7	-7	-7
Lasten	7	7	7	7	7
2O	140	140	140	140	140
Baten	-9	-9	-9	-9	-9
Lasten	149	149	149	149	149
2P	377	377	377	377	377
Baten	-531	0	0	0	0
Lasten	908	377	377	377	377
2Q	7	7	7	7	7
Lasten	7	7	7	7	7
3A	40	40	40	40	40
Lasten	40	40	40	40	40
3B	1	1	1	1	1
Lasten	1	1	1	1	1
3C	812	836	833	831	831
Baten	-34	0	0	0	0
Lasten	846	836	833	831	831
3D	177	177	177	177	177
Lasten	177	177	177	177	177
3E	2	2	2	2	2
Lasten	2	2	2	2	2
3F	89	96	96	96	96
Lasten	89	96	96	96	96
4A	-15	-16	-17	-16	-19
Baten	-15	-16	-17	-16	-19
4C	-3210	-3508	-3504	-3503	-3503
Baten	-22	-22	-22	-22	-22

	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	-3188	-3486	-3482	-3481	-3481
Totaal	0	0	0	0	0

Verloop stelpost loon- en prijscompensatie:

Omschrijving wijziging	2023	2024
Primitieve begroting	2.346.696	4.445.732
1A Renkum voor Elkaar	-61.193	-61.193
1B Hogere energiekosten door aanpassing tarieven	-50.550	-50.550
1B Loon- en prijscompensatie openbaar bibliotheekwerk	-28.052	-28.052
1B Loon- en prijsontwikkeling MGR vanaf 2023	-9.942	-10.310
1C Energiekosten stijging Sporthal Doorwerth	-42.281	-42.281
1C Indexering installatieonderhoud MFC Doelum	-20.964	-20.964
1C Inflatie voorziening onderhoud sport	-15.621	-15.621
1D Loon- en prijsontwikkeling VGGM	-64.278	-137.278
1E Extra indexering 2023 VGGM Bevolkingszorg	-2.199	-2.199
1E Extra indexering 2023 VGGM Brandweer	-128.115	-128.115
1E Loon- en prijsontwikkeling 2024 VGGM Bevolkingszorg		-2.532
1E Loon- en prijsontwikkeling 2024 VGGM Brandweer		-150.655
1E Veilig thuis	-2.708	-19.935
1G Loon- en prijscompensatie	-493.126	-503.918
1G Loon- en prijsontwikkeling MGR vanaf 2023	-14.866	-13.670
1H Loon- en prijscompensatie	-345.039	-345.039
1H Loon- prijsontwikkeling ZorgLokaal	-14.920	-14.920
2B Indexatie Groene Metropool	-691	-691
2D ODRA CAO en inflatie		-48.349
2E Indexatie Groene Metropool	-1.100	-1.100
2H Indexatie Groene Metropool	-686	-686
2I Dierenambulance	-6.456	-6.456
2J Indexatie Groene Metropool	-619	-619
2K Indexatie Groene Metropool	-487	-487
2O Gras	-49.000	-49.000
2O Groen	-13.205	-13.205
2O Sportaccomodaties	-6.200	-6.200
2P ACV BOR straatreiniging	-48.715	-48.715
2P Blad ruimen indexering	-3.516	-3.516
2P Openbare verlichting energie	-216.650	-216.650
2P Straatreiniging	-2.000	-2.000

Omschrijving wijziging	2023	2024
2P Wegen	-16.950	-16.950
2P Wegen	-12.247	-12.247
3C BHV	-2.000	-2.000
3C CAO 2023 gem. Renkum	-823.358	-823.358
3C De Connectie L&P	-405.000	-395.000
3C Gemeentewerf	-5.550	-5.550
3C ICT stelpost prijsontwikkeling	-58.500	-58.500
3C Ophogen bindingspremie	-9.291	-9.291
3C Prijscompensatie Gelders Archief 2023	-6.545	-6.545
3D Hogere energiekosten door aanpassing energietarieven	-174.641	-174.641
3E Indexatie Groene Metropool	-2.122	-2.122
3F Circulaire 2022-2024 B&W	-62.730	-70.000
3F Circulaire 2023 Raad	-13.200	-13.200
4C Reeds opgenomen prijsstijging energie	170.700	170.700
Totaal voorjaarsnota	-3.064.613	-3.363.610
Restant stelpost	-717.917	1.082.122

Voortgang invulling bijstellingen en ombuigingen

In de primitieve Begroting 2023 resteerde een bedrag van € 123.000 aan openstaande bijstellingen en ombuigingen voor jaarlaag 2023. In deze voorjaarsnota is daarvan € 24.000 'als niet in te vullen' afgeboekt. Het meerjarig verloop is in de volgende tabel weergegeven:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Primitieve begroting	123	233	233	233	233
Niet in te vullen taakstelling VJN	-24	0	0	0	0
Restant taakstelling	99	233	233	233	233

Invulling bijstellingen en ombuigingen

Prod	bedragen x € 1.000	Oorspronkelijk			Openstaand na Voorjaarsnota 2023				Voortgang			
		2023	2024	2025 e.v.	2023	2024	2025	2026	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
1B	Taalbevordering Taakstelling bibliotheek	160	160	160	0	110	110	110	=	=	=	=
2D	Milieuleges invoeren	24	24	24	0	24	24	24	-	-	-	=
2K	Het verkopen of commercieel maken van de Concertzaal in Oosterbeek	54	54	54	54	54	54	54	=	=	=	=
2O	Gemeentelijke begraafplaatsen kostendekkend maken	40	40	40	30	30	30	30	=	=	=	=
2O	Onderhoudsniveau groen versoberen	15	15	15	15	15	15	15	=	=	=	=
	Totaal	293	293	293	99	233	233	233				

Milieuleges

Na inwerking treden van de Omgevingswet is het mogelijk om milieuleges te heffen. Recent is bekend geworden dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 inwerking treedt. Dit betekent dus dat we in 2023 nog geen milieuleges in rekening kunnen brengen.

Investeringskredieten

Beschikbaar stellen investeringskredieten

Een 'investeringskrediet' betreft een door uw raad beschikbaar gesteld bedrag voor een concrete investering. Uw raad kan dit bedrag beschikbaar stellen bij de begroting van een bepaald jaar, maar ook gedurende het jaar middels b.v. de voor- of najaarsnota.

Jaarlijks nemen we een meerjareninvesteringsplan op in de begroting. De inzet van de in dit plan genoemde vervangingsinvesteringen en investeringen in het kader van nieuw beleid is gedelegeerd aan ons college. In het vigerend inkoopbeleid zijn voldoende waarborgen opgenomen voor een doelmatige besteding van de beschikbaar gestelde middelen. De uitvoering van de investering vindt dan ook conform het inkoopbeleid plaats. Investeringskredieten worden continu bewaakt. Verwachte onder- en overschrijdingen worden bij elke rapportage van de beleidscyclus gefundeerd en beargumenteerd.

We maken onderscheid tussen vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen. Vervangingsinvesteringen betreffen investeringen welke in het verleden gedaan zijn en die om technische danwel economische redenen vervangen dienen te worden. Binnen de meerjarenbegroting zijn voor deze vervangingen financiële middelen opgenomen. Deze vervangingsinvesteringen hebben dus geen financiële consequenties voor de begroting. De vervangingsinvesteringen worden daarom niet nader toegelicht.

Nieuwe investeringen betreffen investeringen die nog niet eerder aan u zijn voorgelegd ter goedkeuring. Dekking van deze investeringen is te vinden binnen de meerjarenbegroting (b.v. uit structureel nieuw beleid budget). Hierna vindt u een nadere onderbouwing van deze nieuwe investeringskredieten. Wij vragen u om formele toestemming te verlenen voor de nieuwe investeringskredieten.

Bijstellingen Activa

Als gevolg van mutaties in de huidige investeringen en kredieten, zoals verschuivingen van ingebruikname datum en definitieve activeringen, ontstaan er mutaties in de kapitaallasten. In onderstaand overzicht zijn deze mutaties op totalen per product weergegeven.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026	2027
1B Onderwijs	-76	30	29	30	
1C Sport en bewegen	-3				
1E Zorg en Veiligheid	-24				
2E Verkeer	-2	3	8	-2	-4
2G Milieu en duurzaamheid	-1	-1	-1	-1	-1
2O Groenonderhoud		6	6	5	6
2P Wegen, straten en pleinen	-52	14	40	102	144
2Q Bos en natuurbeheer	1	1	1	1	1
3C Organisatie en bedrijfsvoering	-5	-5	-5	-2	
3D Huisvesting / Gemeentehuis	-14	-14	-14	-7	-1
3F Goed bestuur	6	11	11	11	10
4C Overige algemene dekkingsmiddelen	35	35	34	33	32
Totaal	-136	81	110	171	189

2P Wegen, straten en pleinen

Het beheerplan wegen is in september 2022 vastgesteld door de raad. Echter zijn de kapitaallasten door de complexiteit en handmatigheid niet juist opgenomen in de begroting. Daarnaast was er sprake van verschuiving in de jaartallen. Vanaf 2023 werken we met een MIP activa module, deze module maken de werkzaamheden overzichtelijker en minder fout gevoelig. Hierdoor kwam de bovengenoemde verschillen naar voren. Dit heeft tot gevolg dat met name de budgetten vanaf 2024 aangepast moeten worden om deze weer op het niveau van het beheerplan wegen te komen. Met de MIP activa module kan er beter gemonitord worden over het totaal beschikbare krediet en de voortgang van de kredieten. Ervaring leert dat investeringen soms worden uitgesteld en hierdoor ook de bijbehorende kapitaallasten. Het ontstane verschil in de MIP kan hier enigszins door opgevangen worden. Daarnaast zal er periodiek gekeken worden of aankomende investeringen uitgesteld kunnen worden, waardoor ook een deel van het ontstane verschil opgevangen kan worden. Bij de herziening van het beheerplan wegen zal hier ook aandacht aanbesteed worden.

Nieuwe en mutatie investeringen

Codering	Omschrijving	Bedrag
I0210009	Brug Kerkweg	310.000
I4806501	Renovatie gymzaal Spaenweg bouw	30.000
I4806502	Renovatie gymzaal Spaenweg install	20.000
I5303791	Verbouwing sporthal Doow.bouw	150.000
I5303792	Verbouwing sporthal Doorw.install.	556.600

Toelichting

De toelichting vindt plaats bij de betreffende investering bij de onderstaande producten waar deze investering is opgenomen.

1B Onderwijs

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
School Doorwerth	4.464.969		4.464.969
Kindpartners Doorwerth	1.507.656		1.507.656
Onderdeel inv.School DW sloop	220.000		220.000
Tijd.uitbr. Utr.weg 7 Vaart Vier	261.534		261.534
Renovatie gymzaal Spaenweg bouw	326.440	34.495	291.945
Renovatie gymzaal Spaenweg install	147.060	6.533	140.527
Renovatie gymzaal W.van Arnhemweg	25.000		25.000
Totaal	6.952.659	41.028	6.911.631

Omschrijving	Toelichting
School Doorwerth	Met de bouwheer zijn afspraken gemaakt over het verstrekken van het krediet. Dat zal in termijnen gaan plaatsvinden vanaf 2022. In januari heeft u een aanvullend krediet beschikbaar gesteld o.b.v. de VNG normbedragen 2021. Deze normbedragen zijn in 2022 met 4,92% gestegen en lopen niet gelijk op met de markt. We zien in de markt prijsstijgingen die ver boven het hiervoor genoemde percentage uitstijgen. Op basis van de verdere uitwerking van het plan en de ontwikkeling in de markt kan een betere inschatting van de investering worden gemaakt. Hiervoor komen we in de loop van 2023 bij uw raad terug voor een aanvullend krediet voor zowel de nieuwbouw van het Leerdeel als de buitenruimte die hieraan grenst.
Kindpartners Doorwerth	Met de bouwheer zijn afspraken gemaakt over het verstrekken van het krediet. Dat zal in termijnen gaan plaatsvinden vanaf 2022.
Onderdeel inv.School DW sloop	De sloop van De Atlas zal pas plaatsvinden na realisatie van het nieuwe Leerdeel. De sloop van de gymzaal vindt plaats in 2e helft van 2023.
Tijd.uitbr. Utr.weg 7 Vaart Vier	Uitbreiding met 2 lokalen van de De Vaart en Vierbeek College locatie Utrechtseweg 312 in Oosterbeek
Renovatie gymzaal Spaenweg bouw	Vorbereiding is opgestart.

Omschrijving	Toelichting
Renovatie gymzaal Spaenweg install	Vorbereiding is opgestart
Renovatie gymzaal W. v Arnhemweg install	Is uitgevoerd, nog enige fine tuning aan de installaties nodig in 2023.

1C Sport en bewegen

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Kantplank Bilderberg 2021	20.263		20.263
Veldafrastering Bilderberg 2021	19.542		19.542
Veldafrastering Wilhelmina 2021	15.488		15.488
Security management systeem MFC Doelum	19.875		19.875
Verbouwing sporthal Doow.bouw	1.918.730	472.271	1.446.459
Verbouwing sporthal Doorw.install.	1.318.870		1.318.870
Totaal	3.312.768	472.271	2.840.497

Omschrijving	Toelichting
Kantplank Bilderberg 2021	Voordeliger uitgevoerd dan begroot. Verschil verplichting ex.BTW realisatie inc.BTW.
Veldafrastering Bilderberg 2021	Budget niet toereikend i.v.m. gestegen prijs materiaal 18K tekort.
Veldafrastering Wilhelmina 2021	Niet uitgevoerd i.v.m. mogelijke omvorming SP.
Toegangscontrole systeem MFC Doelum	
Verbouwing sporthal Doow. bouw	De kosten hebben betrekking op de planvoorbereiding. De aanbesteding past binnen het door uw raad beschikbaar gestelde krediet onder de voorwaarde dat de aangevraagde SPUK-subsidie volledig wordt gehonoreerd. In 2023 wordt hiervoor een nieuw aanvraag ingediend. Om de sporthal extra te verduurzamen vindt nog onderzoek plaats naar de extra kosten, de terugverdientijden en de beschikbaarheid van de benodigde extra elektra capaciteit die Liander en Tennet op dit moment nog niet kunnen leveren.
Verbouwing sporthal Doow. install	De kosten hebben betrekking op de planvoorbereiding. De aanbesteding past binnen het door uw raad beschikbaar gestelde krediet onder de voorwaarde dat de aangevraagde SPUK-subsidie volledig wordt gehonoreerd. In 2023 wordt hiervoor een nieuw aanvraag ingediend. Om de sporthal extra te verduurzamen vindt nog onderzoek plaats naar de extra kosten, de terugverdientijden en de beschikbaarheid van de benodigde extra elektra capaciteit die Liander en Tennet op dit moment nog niet kunnen leveren.

1E Zorg en Veiligheid

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Brandweerpost Wolfheze bouw	858.693	969.093	-110.400
Brandweerpost Wolfheze install	541.962	19.480	522.482
Totaal	1.400.655	988.573	412.082

Omschrijving	Toelichting
Brandweerpost Wolfheze bouw	Aanbesteding is gedaan en de uitvoering is opgestart.
Brandweerpost Wolfheze install	Aanbesteding is gedaan en de uitvoering is opgestart.

02 Omgeving

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
Reconstructie Oosterbeek NO Talud			
Wegen	3.100.738		3.100.738
Riolering A4	1.751.758	549.762	1.201.996
HWA H4	653.764		653.764
Reconstructie Oosterbeek NO Talud	5.506.260	549.762	4.956.498
Groenendaalseweg			
Wegen	344.732	583.109	-238.377
HWA H4	64.718		64.718
Riolering A4	151.717		151.717
Groenendaalseweg	561.167	583.109	-21.942
Dennenkamp			
Wegen	108.000	127.837	-19.837
HWA H4	129.250		129.250
Dennenkamp	237.250	127.837	109.413
Totaal	6.304.677	1.260.708	5.043.969

Omschrijving	Toelichting
Groenendaalseweg	De uitvoeringswerkzaamheden zijn afgerond. Op dit moment vindt de overdracht naar beheer plaats en zal het werk met de aannemer nog opgeleverd worden.
Dennenkamp park	De werkzaamheden zijn conform wet- en regelgeving aanbesteed. Medio maart zijn de werkzaamheden gestart. In het 2e kwartaal 2023 worden de werkzaamheden afgerond waarna het project kan worden afgesloten..
Reconstructie Oosterbeek Noord Oost	Na de zomer van 2022 heeft het project enige tijd stilgelegen in verband met het vertrek van de huidige projectmanager en de werving van een nieuwe projectmanager. In november is het project, onder leiding van de nieuwe projectmanager weer opgestart. Deze maand kon dan ook de geplande raadsontmoeting door gaan. Tijdens deze ontmoeting is een toelichting gegeven op het proces dat doorlopen is. Afgelopen maart is het definitief ontwerp met de omgeving gedeeld. Op dit moment wordt het uitvoeringsontwerp uitgewerkt. De start van de uitvoering staat gepland voor eind 2e kwartaal van dit jaar.

2E Verkeer

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
Spoorwegonderdoorgang Wolfheze	3.726.000	-107.036	3.833.036
Totaal	3.726.000	-107.036	3.833.036

Omschrijving	Toelichting
Spoorwegonderdoorgang	Gezien de huidige kostenstijgingen in de markt (o.a. energie en (bouw)materialen) is het risico t.a.v. kostenoverschrijding toegenomen. Op dit moment is er (nog) geen sprake van kosten overschrijding. Er wordt op dit moment een tussentijdse kostenraming opgesteld op basis van het meest actuele ontwerp. Na beschikbaar komen van deze kostenraming kan geconcludeerd worden of het project nog steeds binnen budget blijft.

2M Water en riolering

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
Vervangen put gemaal Wolfhezerweg	15.000		15.000
Div renovatiewerkz Uiterwaarden	120.000	13.342	106.658
Bram Streefland		35.838	-35.838
Totaal	135.000	49.180	85.820

Omschrijving	Toelichting
Vervangen put gemaal Wolfhezerweg	De vervanging inclusief bijkomende werkzaamheden zijn nagenoeg gereed. De opleving zal 2e kwartaal 2023 plaatsvinden waarna het project kan worden afgerond.
Diverse renovatiewerkzaamheden Uiterwaarden	Op basis van de inspecties van het vrijvervaltransportriool in de uiterwaarden is een analyse gemaakt van de benodigde werkzaamheden. In 2022 zijn deze werkzaamheden nader uitgewerkt. Het gaat hierbij om zowel renovatie als vervangingswerkzaamheden. Op basis van deze nadere uitwerking is een globale raming opgesteld. De werkvoorbereiding wordt op dit moment afgerond waarna de aanbesteding kan starten. De uitvoering is gepland voor 3Q 2023.
Bram Streeflandweg	Voor de reconstructie van de Bram Streeflandweg is een projectleider aangetrokken. Deze projectleider heeft inmiddels het Plan van Aanpak afgerond en kan gestart worden met de voorbereiding. Met een onderhandse aanbesteding is reeds een partij geselecteerd die de werkvoorbereiding gaat verzorgen. Samen met deze partij wordt een projectplanning opgesteld.

2N Afvalverwijdering en -verwerking

Projecten	Krediet	Realisatie	Vershil
Ondergrondse containers	18.516		18.516
Extra aanpassingen (afval)	8.667		8.667
Totaal	27.183		27.183

Omschrijving	Toelichting
Ondergrondse containers	Het restant budget is gereserveerd voor de plaatsing van een nog te plaatsen ondergrondse container in Wolfheze.
Extra aanpassingen (afval)	Eventuele aanpassingen aan de ondergrondse containers of gf+e zuilen worden uit dit krediet betaald.

20 Groenonderhoud

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Peugeot e partner	46.313		46.313
Peugeot premium expert long	34.979		34.979
Natuurbegraafplaats	147.281	41.402	105.879
Totaal	228.573	41.402	187.171

Omschrijving	Toelichting
Peugeot e partner	Deze auto is besteld maar door leveringsproblemen met onderdelen is uitlevering vertraagd. Verwachting is dat deze auto in de eerste helft van 2023 wordt geleverd.
Peugeot premium expert long	Voor de levering van deze auto zijn offertes opgevraagd. Order wordt in 2023 geplaatst.
Natuurbegraafplaats	De locatie van de aan te leggen natuurbegraafplaats is gelegen in Natura 2000 gebied. Voor de daadwerkelijke aanleg zijn verplichte onderzoeken noodzakelijk. Onder andere, flora- en faunaonderzoeken, explosievenonderzoek, archeologisch onderzoek en bodemonderzoeken. Met name de flora- en faunaonderzoeken hebben een doorlooptijd van ruim een jaar. Tevens is op dit moment nog niet bekend wat er uit het explosievenonderzoek na voren komt. Op het terrein zijn ruim 130 verdachte locaties gevonden, welke eveneens nader onderzocht moeten worden. De doorlooptijd van deze onderzoeken loopt door gedurende het boekjaar 2023 Met de kennis van nu verwachten wij 1e kwartaal van 2024 te kunnen starten met de daadwerkelijke aanleg. De ingebruikname wordt verwacht medio zomer 2024.

2P Wegen, straten en pleinen

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Stationsweg (rehabilitatie)	75.000	159.219	-84.219
Brug Kerkweg	310.000		310.000
Totaal	385.000	159.219	225.782

Omschrijving	Toelichting
Stationsweg (rehabilitatie)	Het ontwerp van de Stationsweg is nog onderhanden. Wanneer deze gereed is, wordt het ontwerp met de omgeving gedeeld. Wanneer er een definitief ontwerp ligt, wordt deze uitgewerkt tot een bestek en aanbestedingsleidraad. Op basis hiervan wordt de aanbesteding gestart. Dekking hiervoor vindt plaats vanuit het in het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP) opgenomen krediet voor wegen.

3D Huisvesting / Gemeentehuis

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
Vorbereidingskrediet Nieuwbouw Veentjesbrug	375.000		375.000
Totaal	375.000		375.000

Omschrijving	Toelichting
Vorbereidingskrediet gemeentewerf	Voor de nieuwbouw gemeentewerf is in maart 2023 een vorbereidingskrediet vastgesteld.

3F Goed bestuur

Projecten	Krediet	Realisatie	Verschil
AV-middelen raadszaal	50.000		50.000
Totaal	50.000		50.000

Omschrijving	Toelichting
AV-middelen raad	

Reserves

In deze najaarsnota zijn een aantal toevoegingen c.q. onttrekkingen aan reserves gedaan. In onderstaande tabel ziet u het herziene verloop (begroot) van de reserves in 2023 na verwerking van de mutaties in deze nota.

Staat van reserves Bedragen x € 1.000	Begin stand	Resultaat vorig jaar	Storting	Onttrekking	Eindstand
Weerstandsreserve	5.538	0	0	0	5.538
Vrije algemene reserve	5.662	4.622	0	-3.576	6.708
Algemene reserve	11.200	4.622	0	-3.576	12.246
Sociaal Domein	898		0	-383	515
Landschapbasisplan	60		0	0	60
Airborne-activiteiten	0		0	0	0
Reserve algemene uitkering	110		0	-72	38
Reserve ICT	526		507	-42	991
Reserve MUP	345		12	-25	332
Reserve onderhoud gebouwen	1.170		242	-225	1.187
Reserve voorziening gebouwen	337		37	-292	82
Reserve onderh. MFC Doelum	236		0	0	236
Reserve bedrijven terreinen	37		0	0	37
Reserve onderwijshuisvesting	282		102	0	384
Reserve wegenonderhoud	860		0	-860	0
Reserve wegen	0		329	0	329
Reserve herstellksten sleuven lasgaten	30		0	0	30
Reserve vervangen openbare verlichting	465		0	-157	308
Reserve kaplasten vastgoed	265		0	-34	231
Reserve kaplasten OHV	0		230	-52	178
Reserve integratie	430		0	-78	352
Reserve projecten	1.748			-1.409	339
Bestemmingsreserve	7.799	0	1.459	-3.629	5.629
Totaal reserves	18.999	4.622	1.459	-7.205	17.875

Toelichtingen reserves

Toelichting op de begrote toevoegingen en onttrekkingen (bedragen x € 1.000):

Weerstandsreserve

	2023
Per 1-1	5.838
Per 31-12	5.538

Vrije algemene reserve

	2023	2024	2025	2026	2027
Per 1-1	5.662	5.914	5.749	6.623	3.544
Resultaat Jaarrekening 2022	4.622				
Resultaatbestemming 2022	-887				
Resultaatbestemming 2022: bijdrage bewonersinitiatief speeltoestel	-10				
Correctie raming WOZ-waarde	-360				
Amendement begroting '22 OZB teruggave	-1.037				
Aanvulling begrotingstekort 2023	-1.282				
Totale mutatie	1.046	0	0	0	0
Per 31-12	6.708	5.914	5.749	6.623	3.544
<i>Prognose meerjarenbegroting (incl. Begroting 2023)</i>	-794	-165	874	-3.079	-5.084
<i>Compensatieregeling voogdij / 18+</i>	<i>PM</i>				
Per 31-12*)	5.914	5.749	6.623	3.544	-1.540
Aanvulling vrije algemene reserve					5.540
Stand na aanvulling					4.000

*) In de Financiële verordening 2021 (art. 11) is opgenomen dat voor door de Vrije algemene reserve een minimumniveau van € 4.000.000 geldt. Verder is bepaald dat op het moment dat de vrije algemene reserve onder dit minimum zakt, het college voorstellen doet om binnen een periode van maximaal 4 jaar de reserve terug te brengen op het minimumniveau

Reserve Sociaal domein

	Reserve SD	2023
	Per 1-1	898
1H	Ambulantisering beschermd wonen (inzet 2021 tranche) (VJN 2022)	-186
1H	Inzet formatie	-147
	Stand 31-12	565

Landschapsbasisplan

		2023
	Per 1-1	60
2F	Conform primitieve begroting 2023	0
	Per 31-12	60

Airborne-activiteiten

		2023
	Per 1-1	0
	Per 31-12	0

Reserve algemene uitkering

		2023
	Per 1-1	110
1C	Begroting 2023	-21
1C	Voorjaarsnota 2023	-51
	Per 31-12	38

Reserve ICT

		2023
	Per 1-1	526
3C	Begroting 2023	507
3C		-42
	Per 31-12	991

Reserve MUP

		2023
	Per 1-1	345
2E	Conform primitieve begroting	-13
	Per 31-12	332

Reserve onderhoud gebouwen

		2023
	Per 1-1	1.170
3D	Vrijval kapitaallasten gemeentehuis (prim)	242
3D	Onderhoud gemeentehuis	-169
1A	Onderhoud Poort van Doorwerth	-41
4C	Sloop Sportlaan 10	-15
	Per 31-12	1.187

Reserve voorziening gebouwen

		2023
	Per 1-1	337
1B	Gymzaal van Spaenweg	-95
1C	Sporthal Doorwerth	-149
3D	Noodzakelijk onderhoud gemeentehuis	-48
4C	Storting i.v.m. vervallen voorziening (prim)	37
	Per 31-12	82

Reserve onderhoud MFC Doelum

		2023
	Per 1-1	236
1C	Geen mutaties	0
	Per 31-12	236

Reserve bedrijventerreinen

		2023
	Per 1-1	37
	Per 31-12	37

Reserve onderwijshuisvesting

		2023
	Per 1-1	282
1B	Begroting 2023	102
	Per 31-12	384

Reserve wegenonderhoud

		2023
	Per 1-1	860
2P	Voorziening groot onderhoud cf beheerplan wegen	-531
2P	Reserve wegen uitgestelde kapitaallasten cf beheerplan wegen	-329
	Per 31-12	0

Reserve wegen

		2023
	Per 1-1	0
2P	Reserve wegen uitgestelde kapitaallasten cf beheerplan wegen	329
	Per 31-12	329

Reserve herstellkosten sleuven en lasgaten

		2023
	Per 1-1	30
2P	Conform primitieve begroting	0
	Per 31-12	30

Reserve vervangen openbare verlichting

		2023
	Per 1-1	465
2P	Conform primitieve begroting	-157
	Per 31-12	308

Reserve kapitaallasten vastgoed

		2023
	Per 1-1	265
4C	T.b.v. kapitaallasten concertzaal	-8
1C	T.b.v. kunstgrasveld Wilhelmina sportpark	-25
3D	T.b.v. airco installatie Veentjesbrug	-1
	Per 31-12	231

Reserve kapitaallasten onderwijshuisvesting

		2023
1B	Begroting 2023	177
	Per 31-12	177

Reserve integratie/participatie nieuwkomers

		2023
	Per 1-1	430
1G	Voorjaarsnota 2023	-78
	Per 31-12	352

Reserve projecten

		2023
	Per 1-1	1.748
1C	Optimalisatie sportpark Wilhelmina	-25
1E	Plofplek	-15
1J	Inzet Werk&inkomen voor Werk&inkomen en minima in 2023	-576
1J	Project formatie SD uitvoeren in 2023	-100
2H	Uitvoeringsprogramma klimaat	-83
2H	Uitvoeringsbudget klimaat uit gemeentefonds	-231
3A	Verkiezingen 2023	-46
3C	Organisatieontwikkeling	-299
3C	Zaaksysteem	-34
	Per 31-12	339

VJN = voorjaarsnota; NJN = najaarsnota; prim = primitieve begroting